

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	131-26/308761
Otsuse kuupäev	08.07.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaseltsi vaidlustus Põltsamaa Vesi OÜ riigihankes „Adavere reoveepuhasti rekonstrueerimise ehitustööd“ (viitenumber 308761)
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaselts, esindaja vandeadvokaat Mart Parind Hankija, Põltsamaa Vesi OÜ, esindaja advokaat Toomas Pugri Kolmas isik, WESICO PROJECT OÜ, esindaja Anti Mölter
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

- 1. RHS¹ § 197 lg 1 p-i 2 alusel lõpetada vaidlustusmenetlus WESICO PROJECT OÜ pakkumuse vastavaks tunnistamise otsusele.**
- 2. RHS § 197 p-i 5 alusel rahuldada Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaseltsi vaidlustus ja tunnistada kehtetuks Põltsamaa Vesi OÜ 05.06.2026 otsused WESICO PROJECT OÜ pakkumuse edukaks tunnistamise kohta ja WESICO PROJECT OÜ kvalifitseerimise kohta.**
- 3. RHS § 198 lg 3 alusel mõista Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaseltsilt Põltsamaa Vesi OÜ kasuks välja lepingulise esindaja kulud summas 1312 eurot (käibemaksuta).**
- 4. RHS § 198 lg 2 mõista Põltsamaa Vesi OÜ-lt Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaseltsi kasuks välja tasutud riigilõivust 853,3 eurot ja lepingulise esindaja kulud summas 1910,8 eurot (käibemaksuta).**

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

---

¹ riigihangete seadus

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 10.04.2026 avaldas Põltsamaa Vesi OÜ (edaspidi Hankija) riigihangete registris lihthankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Adavere reoveepuhasti rekonstrueerimise ehitustööd“ (viitenumber 308761) (edaspidi Hange) hanketeate.

2. 10.06.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaseltsi (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus taotlustega tunnistada kehtetuks Hankija 05.06.2026 otsused:

- WESICO PROJECT OÜ pakkumuse vastavaks tunnistamine;
- WESICO PROJECT OÜ pakkumuse edukaks tunnistamine;
- WESICO PROJECT OÜ (edaspidi Kolmas isik) kvalifitseerimine.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 16.06.2026 kirjaga nr 12.2-10/131 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 19.06.2026 ja neile vastamiseks 26.06.2026.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude välja mõistmise taotluse Vaidlustaja ning menetluskulude välja mõistmise taotluse Hankija, teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja täiendava menetluskulu välja mõistmise taotluse Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Schöttli Keskkonnatehnika Aktsiaselts**, põhjendab taotlusi järgmiselt.

4.1. Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamine

4.1.1. Vaidlustajal on kahtlus, et Kolmanda isiku meeskonnas ei ole nõutava kutsekvalifikatsiooniga võtmeisikuid.

Vaidlustaja leiab, et Kolmas isik ei ole oma pakkumuses nimetanud eelmainitud kutsekvalifikatsiooniga projekti- ja objektijuhti.

4.1.2. Lähtudes eeldusest, et Kolmas isik esitas seonduvalt vastavustingimusega „Pakkumuse tagatis“ Hankijale garantiikirja, mitte ei deponeerinud Hankija arvelduskontole rahasummat, on Vaidlustajal kahtlus, et esitatud garantiikiri ei ole nõuetekohane.

4.2. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine

4.2.1. Kui peaks leidma kinnitust, et Kolmanda isiku pakkumus on vastavaks tunnistatud ebaõigesti, siis on automaatselt õigusvastane ka Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus.

4.2.2. Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal ja pakkumus tuleks sel alusel tagasi lükata (RHS § 125 lg 5 → § 115 lg 8; „Juhised pakkujale“ p 10.4.2). Vastavalt

väljakujunenud praktikale on konkurendi pakkumuse kui nn alapakkumuse tagasi lükkamata jätmise vaidlustatav selle pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kaudu.²

Vaidlustaja ei tea, kas Hankija on Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimiseks läbi viinud RHS § 115 lg 1 kohase kontrollimenetluse.

RHS ei luba edukaks tunnistada pakkumust, mille maksumuse põhjendatuse suhtes hankijal on või peab olema kahtlus, kuid millega seoses kontrollimenetlust läbi ei viidud.³ Vaidlustaja hinnangul peab/pidanuks Hankijal Kolmanda isiku pakkumuse puhul nn alapakkumuse kahtlus tekkima.

Vastavalt Riigikohtu praktikale tuleb pakkumuse maksumuse põhjendatust lähemalt uurida siis, kui see on „silmatorikavalt madal“.⁴ Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on 20,38% võrra madalam kui kõigi pakkumuste keskmine maksumus.

Paremuselt järgmisest pakkumusest (Vaidlustaja) on Kolmanda isiku pakkumus 10,76% võrra odavam.

Vaidlustaja hinnangul on niisugused hinnavahed ehitusvaldkonnas piisavalt suured, et tekitada uurimist vajavaid küsimusi ja kahtlusi. RHS § 115 lg 2 p 1 kohaldub rangelt võttes vaid riigihanke piirmäära ületavatele riigihangetele, kuid analoogia korras saab sellest juhendada siingi. Seda eriti arvestades, et vaidlustuskomisjon ja kohtute pikaajalise praktika kohaselt on 20%-line hinnaerinevus teiste pakkumustega piisav, et kohustada Hankijat läbi viima kontrollimenetlust.

4.3. Kolmanda isiku kvalifitseerimine

Vaidlustajal on kahtlus, et Kolmas isik ei täida Hankes seatud varasema kogemuse nõuet. Hankija on nõudnud järgmist: *Pakkuja (ühispakkuja) peab tõestama, et ta on viimase viie (5) aasta jooksul (riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul) olema osutanud hankelepingu esemega sarnaseid töid. Tööd võivad olla alustatud varem, kuid peavad olema lõpetatud nimetatud ajavahemikul. Sarnaseks tööks loetakse reoveepuhasti ehitus- ja/või rekonstrueerimistöid, sealjuures peab olema rekonstrueeritud või rajatud reoveepuhasti terviklahendus. Pakkuja esitab infot vähemalt kahe lepingu kohta, mille raames on teostatud reoveepuhasti ehitus- ja/või rekonstrueerimistöide ehitustöid. Sealjuures peab vähemalt 1 reoveepuhasti olema üle 500 ie suurune, millele on teostatud ehitus- ja/või rekonstrueerimistöidele ehitustöid (reoveepuhasti terviklahendus).*“

Vaidlustaja hüpotees on, et Kolmas isik ei ole nimetanud kahte Hankija esitatud nõuetele (sh ühe referentsprojekti puhul 500 ie nõue) vastavat töökogemust.

Kui peaks olema, et Kolmas isik on kõnealuse kvalifitseerimistingimuse täitmiseks soovinud tugineda kellegi teise kogemusele, siis tuleb see lugeda lubamatuks, kuna RHS § 125 lg-st 5 tulenevalt ei kohaldu lihthankemenetluses teise isiku vahenditele tuginemist võimaldav RHS § 103 ilma, et hankija sellise võimaluse enda kehtestatavas lihthankemenetluse korras ette näeks (RHS § 125 lg 2). Praegusel juhul ei ole Hanke alusdokumentides RHS § 103

² Nt TlnHKo 3-20-2240, p 23.1; 3-21-1809, p 13.1; VAKOo 138-20/222733, p 15; 77-22/248547, p 9.1.

³ VAKOo 52-20/219089, p 23.

⁴ RKHKo 3-3-1-50-15, p 23.

kohaldamist ette nähtud.

4.4. Vaidlustaja 19.06.2026 täiendavad seisukohad.

4.4.1. Vaidlustaja loobub nõudest tunnistada kehtetuks Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus.

4.4.2. Hankija tunnistab oma vastuses, et ta ei ole Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatust kontrollinud. Seejuures on Hankija ekslikult asunud seisukohale, et tal puudus kohustus viia Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimiseks läbi RHS § 115 lg 1 kohane kontrollimenetlus.

Ei ole vaidlust, et Hankija on võrgustikusektori hankija ning tegu on võrgustikusektori riigihankega. Hankija selgitas vastuses vaidlustusele, et Hanke eeldatav maksumus on 571 000 eurot km-ta. RHS § 14 lg 1 p 3 kohaselt on võrgustikusektoris ehitustööde lihthanke piirmäär 300 000 eurot ilma km-ta. Rahvusvaheline piirmäär on 5 404 000 eurot ilma km-ta.

RHS § 145 teise lause kohaselt kohaldatakse RHS § 115 lg-tes 2–6 ning § 122 lg-tes 2, 3 ja 5–10 sätestatud, kui ehitustööde hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.⁵

RHS § 115 lg 2 kohaldub sõltumata sellest, mida Hankija pakkumuse maksumuse põhjendatusest ise tegelikult arvab.⁶ Isegi kui Hankija leiab või eeldab, et tegemist ei ole põhjendamatult madala maksumusega pakkumusega, ei vabasta see teda kohustusest viia RHS § 115 lg 1 alusel läbi kontrollimenetlus.

Kuivõrd Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on 20,38% võrra madalam kui kõigi pakkumuste keskmine maksumus ning 10,76% võrra madalam paremuselt järgmisest pakkumusest (so Vaidlustaja pakkumusest), on täidetud RHS § 115 lg 2 p-s 1 toodud eeldused ja Hankijal puudus diskretsioon jätta alapakkumuse kontroll läbi viimata.

Eeltoodust tulenevalt ei saa Hankija tugineda vaidlustusmenetluse käigus esitatud täiendavatele selgitustele või tagantjärele antud põhjendustele Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse osas. Alapakkumuse kontrollimise kohustus tuleb täita enne pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist ning selle kontrolli tulemused peavad olema Hankijale otsuse tegemise hetkel teada.

Ainuüksi asjaolu, et Hankija jättis alapakkumuse kontrolli tegemata, on piisav leidmaks, et Hankija otsus tunnistada Kolmanda isiku pakkumus edukaks on õigustvastane.⁷

4.4.3. Kolmas isik ei täida kvalifitseerimise tingimust

Hankija vastusest nähtub, et Kolmas isik esitas varasema kogemuse tõendamiseks kolm referentslepingut. Nendest kolmest referentslepingust võis üksnes Kauksi reoveepuhasti rajamise hankeleping vastata nõudele „*vähemalt 1 reoveepuhasti peab olema üle 500 ie*

---

⁵ Vt ka K. Matteus, T. Väljaots. RHS § 115 komm. 26. – M. A. Simovart, M. Parind, E. Fels (koost.). Riigihangete seadus. Kommenteeritud väljaanne. Juura 2025.

⁶ K. Matteus, T. Väljaots. RHS § 115 komm. 23. – RHS komm vlj (viide 5).

⁷ VAKOo 265-25/282071, p 31.

suurune“.

Kauksi reoveepuhasti rajamise hankeleping on veel täitmisel. Seda kinnitas ka Hankija ise, et „saame esitada ka Tellija poolse kinnituse selle kohta, tööde teostamise aeg 09.06.2025 - 09.09.2026“.⁸ Ühtlasi tõi Hankija välja, et vastavalt lepingule pidi olema reoveepuhasti valmidus reovee vastuvõtmiseks kuupäevaga 15.04.2026.⁹

Kvalifitseerimise tingimuse kohaselt pakkuja „peab tõestama, et ta on viimase viie (5) aasta jooksul (riigihanke algamisele eelneva 60 kuu jooksul) olema osutanud hankelepingu esemega sarnaseid töid [...] Tööd võivad olla alustatud varem, kuid peavad olema lõpetatud nimetatud ajavahemikul“. Seega ei jätnud kvalifitseerimise tingimus tõlgendusruumi - nõutud tööd pidid olema nimetatud perioodi jooksul reaalset teostatud ja lõpetatud.

Hankija on jätnud Kolmanda isiku kvalifikatsiooni kontrollimisel tähelepanuta kaks olulist asjaolu, mis iseseisvalt toovad kaasa Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuse õigusvastasuse.

Esiteks, Hankija alustas Hankega 10.04.2026, seega pidid tööd olema teostatud hiljemalt 10.04.2026.

Isegi kui eeldada, et Kolmas isik on vastavad tööd teostanud (millega Vaidlustaja ei nõustu), nähtub Hankija vastusele lisatud kinnitusest, et töövalmidus saavutati alles 15.04.2026, so viis päeva pärast Hanke algamise kuupäeva. Ainuüksi see asjaolu on piisav alus jätta Kolmas isik Hankes kvalifitseerimata.

Tõsi, hiljem saatis Kolmas isik Hankijale ka kinnituskirja, kus oli töövalmiduse saavutamise päevaks kirjutatud 10.04.2026, kuid see ei ole ilmselgelt usutav ja usaldusväärne tõend, kuivõrd see vormistati alles seejärel, kui Hankija oli Kolmandale isikule selgitanud, et tolle esitatud kinnituskiri on vigane.

Teiseks ei ole Vaidlustaja veendunud, et Kauksi reoveepuhasti rajamise hankelepingu puhul oleksid kvalifitseerimistingimuses nõutud tööd teostatud. Hankija on kahel korral pöördunud Kolmanda isiku poole palvega esitada tõendeid referentslepingu kohta ja paludes vormida tellija kinnitus vastavaks esitatud kvalifitseerimistingimusega (vt riigihangete registris Hanke sõnumid ID 1095553 ja 1092639).

Kolmas isik ongi vastavad kinnitused saanud ja Hankijale esitanud ja esitanud need kahe erineva kuupäeva. Siiski ei nähtu kinnitustest, et tööd oleksid lõpetatud ning et oleks rajatud või rekonstrueeritud reoveepuhasti terviklahendus, nagu nõuab kvalifitseerimistingimus. Tellija kinnitusest nähtub üksnes, et „Kauksi reoveepuhasti rajamine (RH: 288548)“ tulemusel sõlmitud lepingu alusel on Wesico Project OÜ kuupäevaga [15.04.2026 või 09.04.2026] ehitatud valmis reoveepuhasti reovee vastuvõtmiseks. Reoveepuhastil on saavutatud töövalmidus“.

Ainuüksi asjaolu, et reoveepuhasti on töövalmis, ei tõenda, et oleks rajatud või rekonstrueeritud reoveepuhasti terviklahendus. Töövalmidus kinnitab üksnes rajatise kasutusvalmidust teatud ulatuses, kuid ei võimalda järeldada, et kogu terviklahendus on

---

8 Hankija vastus, 3.34.3.

9 Hankija vastus, 3.34.3.

nõuetekohaselt valmis ehitatud.

Ühtlasi ei ole Kolmas isik esitanud ühtegi tõendit (nt vaheakti jne) selle kohta, et vastavad tööd oleksid tegelikult vastu võetud või teostatud kuupäevaga 15.04.2026.

Asjaolu, et kvalifitseerimistingimuses nõutud tööd ei ole veel teostatud, kinnitab ka ehitusregistri väljavõte.

Vastavalt „Juhised pakkujale“ p-le 10.3.5 *pakkujat (ühispakkujat) ei kvalifitseerita, kui ta ei täida hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimusi või kui pakkuja (ühispakkuja) ei ole esitanud andmeid või dokumente, mida Hankija on riigihangete seaduse alusel hanketeates ja hankedokumentides nõudnud*. Seega, Hankijal puudus kaalutusõigus ning tal tulnuks jätta Kolmas isik kvalifitseerimata, kuivõrd Kolmanda isiku esitatud Kauksi reoveepuhasti rajamise hankeleping ei vasta Hankes kehtestatud kvalifitseerimise tingimusele.

5. Hankija, Põltsamaa Vesi OÜ, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. Kolmanda isiku pakkumuse koosseisus on esitatud nõutud kutse-kvalifikatsiooniga võtmeisik

5.1.1. Kolmas isik esitas pakkumuses võtmeisikuna A.K. Hankija kontrollis nimetatud isiku kvalifikatsiooni kutseregistrist ning tuvastas, et isikul on kehtiv diplomeeritud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinseneri kutse tase 7 välisveevarustuse ja kanalisatsiooni allerialal ehitustegevuse juhtimise ametialal (vt vastuse lisa 1).

5.1.2. Käesoleva vaidlustuse esemesse ei saa kuuluda arutlused sellest, kas mõni tingimus tulnuks kvalifitseerida vastavustingimuse asemel kvalifitseerimistingimuseks või vastupidi. Kui Vaidlustaja hinnangul on Hankes vastavustingimuseks seatud nõue „Pakkuja meeskond“ õigusvastaselt kategoriseeritud kvalifitseerimistingimuse asemel pakkumuse vastavustingimuseks, pidanuks Vaidlustaja esitama sellekohase vaidlustuse Hanke alusdokumentide peale. Vaidlustaja seda ei teinud.

5.1.3. Kolmanda isiku esitatud garantiikiri vastab hankedokumentides sätestatud nõuetele Kolmanda isiku garantiikiri vastab kõigile Hanke alusdokumendi „Juhised pakkujale“ p-s 6 kehtestatud tingimustele:

5.2. Hankijal puudus vajadus alगतada alapakkumuse kontrolli

Vaidlustaja käsitus põhineb üksnes sellel, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on 20,38% madalam kui kõigi esitatud pakkumuste keskmine maksumus ning 10,76% madalam kui Vaidlustaja pakkumuse maksumus, mis Vaidlustaja hinnangul on (i) ühelt poolt liiga suur hinnavahe ning (ii) teiselt poolt kohustavat RHS § 115 lg 2 p 1 sellisel juhul alapakkumuse kontrolli läbi viima.

Hankija ei nõustu kummagi väitega.

RHS § 115 lg 2 p 1 on kohustusliku kontrollimehhanismina ette nähtud üksnes niisuguste ehitustööde riigihangetele, mille maksumus on vähemalt võrdne riigihanke piirmääraga.

Käesoleva hanke eeldatav maksumus jääb alla riigihanke piirmäära, mistõttu RHS § 115 lg 2 p 1 ei kohaldu.

Antud juhul puudus vajadus Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatust lähemalt uurida ka RHS § 115 lg 1 alusel.

RHS § 115 lg 1 kohaselt peab hankija nõudma selgitusi juhul, kui ta leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal.

Valitseva kohtupraktika kohaselt peab Hankijal tekkima alapakkumuse kahtlus juhul, kui pakkumuse maksumuse ja hankelepingu väärtuse vahe on silmatorkavalt erinev (RKHKo 3-3-150-15, p 23).

Sealjuures Tallinna Ringkonnakohtu praktika kohaselt tuleb peale märkimisväärse hinnaerisuse tuvastada ka täiendavad faktilised asjaolud, mis seavad väidetava alapakkumuse tõsiseltvõetavuse kahtluse alla (TlnRnKo 3-17-2544, p 13).

Antud juhul:

(i) hanke eeldatav maksumus on registrist nähtuvalt 571 000 eurot.

Kolmanda isiku pakkumuse maksumus oli 669 976,15 eurot (ilma KM-ta). Niisiis oli Kolmanda isiku pakkumus ligikaudu 17% hanke eeldatavast maksumusest kõrgem, mis ühelgi juhul ei saa Hankija vaatest viidata sellele, justkui tegemist oleks alapakkumusega;

(ii) Kolmanda isiku pakkumus oli Vaidlustaja pakkumusest üksnes ligikaudu 10% soodsam, mis ei ole viimase vaidlustuskomisjoni praktika kohaselt kuidagi märkimisväärne või alapakkumuse kahtlust äratav hinnavahe. Samuti ei küündi käesolevas asjas ka kõigi pakkumuste keskmise maksumuse ja Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse hinnavahe (ligikaudu 20%) ligilähedalegi niisugusele hinnavahele, mida varasema praktika kohaselt tuleks pidada eelduslikult märkimisväärseks (üle 30%-i);

(iii) Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on ka iga üksiku kululiigi lõikes Hankija hinnangul loogiline ega sisalda mingeid anomaaliaid. Samuti puudusid muud objektiivsed asjaolud, mis võinuks viidata potentsiaalsele alapakkumusele - mh kontrollis Hankija menetluse käigus Kolmanda isiku töötajate keskmise töötasu vastavust ehitusvaldkonna keskmisele töötasule. Kontrolli tulemusena selgus, et Kolmanda isiku töötajate ja ehitusvaldkonna töötajate keskmise töötasu suhe oli 76%, mis samuti ei viita kuidagi ebareaalsele hinnakujundusele.

Vaidlustaja ei ole proovinudki põhistada, justkui Kolmanda isiku esitatud pakkumuse maksumusega ei oleks võimalik hankelepingut täita või et tegemist oleks kuidagi märkimisväärselt madalama maksumusega kui sarnases mahus sarnast liiki ehitustööde keskmine turuhind.

5.3. Hanke alusdokumentide kohaselt pidi pakkuja tõendama, et ta on viimase viie aasta jooksul teostanud vähemalt kaks hankelepingu esemega sarnast tööd. Sarnase tööna käsitati reoveepuhasti ehitus- ja/või rekonstrueerimistöid, mille käigus on rajatud või rekonstrueeritud reoveepuhasti terviklahendus. Lisaks pidi vähemalt üks referents hõlmama üle 500 inimekvivalendi (ie) suuruse reoveepuhasti ehitus- või rekonstrueerimistöid.

Kolmas isik esitas pakkumuse koosseisus referentsid koos selgitustega järgmiselt:

1) „Kavastu küla vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ (hanke nr

254725), tellija AS Emajõe Veevärk, sisu: reoveepuhasti ehitustööd Ehitusalune pind – 73,5 m² – reostuskoormus 440 ie, tööde täitmise aeg 13.12.2022 - 11.10.2024;

2) „Luua küla ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimine“ (hanke nr 254621), tellija AS Emajõe Veevärk, sisu: Reoveepuhasti ehitustööd Ehitusalune pind - 74,3m² Ühtlustusmahuti - Reostuskoormus R=441 IE Bioloogiline puhastus - Reostuskoormus R=320 IE, tööde teostamise aeg 13.12.2022 - 31.05.2024;

3) „Kauksi reoveepuhasti rajamine“ (hanke nr 288548), tellija AS Emajõe Veevärk, sisu: Reoveepuhasti ehitustööd - maksimaalne hüdrauliline koormus: $Q_{max} = 200 \text{ m}^3/\text{d}$ - reostuskoormus: $R = 1999 \text{ IE}$ Vastavalt lepingule pidi olema reoveepuhasti valmidus reovee vastuvõtmiseks kuupäevaga 15.04.2026. See on saavutatud ning reoveepuhasti töövalmidus on tagatud ning reoveepuhasti on välja ehitatud. Vajadusel saame esitada ka Tellija poolse kinnituse selle kohta, tööde teostamise aeg 09.06.2025 - 09.09.2026.

Hankija kontrollis esitatud referentside vastavust hankedokumentides sätestatud nõuetele, sh küsis Kolmandalt isikult 18.05.2026, 25.05.2026 ning 26.05.2026 täiendavaid tõendeid.

Vastusena Hankija päringu(te)le esitas Kolmas isik referentsobjektide üleandmis-vastuvõtuaktid, samuti Kauksi reoveepuhasti rajamise projekti tellija kinnituskirja. Tuginedes Kolmanda isiku esitatud selgitustele, tõenditele ja avalikele andmetele (riigihangete registrist hõlpsasti leitavad varasemad hankelepingud) puudub Hankijal kahtlus, et Kolmanda isiku nimetatud tööd vastavad nõutud kvalifitseerimistingimusele, on nõuetekohaselt teostatud ning referentsides esitatud andmed vastavad tegelikkusele. Esitatud referentsid kujutavad endast nõutud reoveepuhasti ehitus- ja/või rekonstrueerimistöid ning hõlmavad reoveepuhasti terviklahenduse rajamist või rekonstrueerimist, sh hõlmas Kauksi reoveepuhasti rajamine üle 500 ie suuruse reoveepuhasti rajamist.

Seega vastas Kolmas isik sätestatud varasema kogemuse nõudele ning Hankijal puudus alus jätta Kolmas isik kvalifitseerimata.

5.4. Hankija 26.06.2026 täiendav seisukoht.

Kolmas isik vastab varasema kogemuse nõudele

5.4.1. Hankija ei vaidle Vaidlustajaga iseenesest selles, et Kolmas isik on tõepoolest edastanud kaks Kauksi RVP ehitustööde tellija kinnituskirja, millest esimesega kinnitas tellija, et tööd olid kuupäeval 15.04.2026 valmis ning teise kinnituskirjaga kinnitas tellija, et tööd olid valmis ka kuupäeval 09.04.2026. Hankija ei nõustu sellega, justkui kaks tellija kinnituskirja kuidagigi halvaks kinnituskirja kui tõendi usaldusväärset.

Kohtupraktikas on selgitatud, et Hankijal on kaalutlusruum otsustamiseks, milliseid tõendeid ta pakkujatelt nõuab ja kui pakkujate tehingupartneritelt saadud kinnituskirjad näitavad pakkujate esitatud andmete õigsust, ei pea Hankija hakkama koguma täiendavaid tõendeid kontrollimaks omakorda kinnituskirjade paikapidavust.¹⁰

Hankija arvates on eluliselt usutav, et Kauksi RVP ehitustööde tellija kahe kinnituskirja erinevus võis tulla lihtsalt omakorda Kolmanda isiku ekslikust arusaamast ja ebaõnnestunud küsimusepüstitusest tellijale. Nagu Hankija ja Kolmanda isiku kirjavahetusest nähtub (ID 1

---

¹⁰ TlnRnKo 3-18-1011, p 8.

092 839) oli Kolmas isik algselt ekslikul arusaamisel, justkui kinnitus tuli esitada 15.04 kuupäevaga (*mistap on tõenäoline, et just selle kuupäeva kinnitust ta tellijalt küsiski*). Kui Hankija juhtis Kolmanda isiku tähelepanu, et vastavalt kvalifitseerimistingimusele pidid tööd olema teostatud hiljemalt 10.04.2026 - siis esitas Kolmas isik tellija korrigeeritud kinnituskirja, et ka selleks kuupäevaks oli reoveepuhasti valmis ehitatud.

Hankijal puudus seega igasugune põhjus seada Kauksi RVP ehitustööde tellija hilisema kinnituskirja ehtsus ja tõele vastavus kahtluse alla. Sealjuures ei ole kaks esitatud kinnituskirja omavahel vastuolus. Kui esimeses kinnituskirjas viidatakse kuupäevale 15.04.2026, siis see ei tähenda, et kuupäeval 09.04.2026 ei võinud tööd samuti valmis olla.

5.4.2. Nõudes „terviklahendusena“ reoveepuhasti rajamist või rekonstrueerimist tähendab, et pakkuja peab olema just nimelt reoveepuhasti tervikuna rajanud/rekonstrueerinud, st tingimust ei täida reoveepuhastiga seotud muud tööd, nt mis on sellega üksnes kaudselt seotud või on rajatud üksnes reoveepuhasti üks osa/vaheetapp. So kvalifitseerimistingimusega soovis Hankija veenduda, et pakkuja on võimeline ehitama töökorras reoveepuhasteid, sealjuures ka üle 500 ie suurusega reoveepuhastit (mis on tehnoloogiliselt keerukam).

Kauksi RVP ehitustööde tellija AS Emajõe Veevärk kinnitas järgmist:

„Käesolevaga kinnitame, et vastavalt riigihanke „Kauksi reoveepuhasti rajamine (RH: 288548)“ tulemusel sõlmitud lepingu alusel on Wesico Project OÜ kuupäevaga 09.04.2026 ehitanud valmis reoveepuhasti reovee vastuvõtmiseks. Reoveepuhastil on saavutatud töövalmidus.“

Antud juhul ongi Kolmanda isiku esitatud Kauksi RVP ehitustööde tellija kinnitanud, et Kolmas isik on reoveepuhasti valmis ehitanud, st reoveepuhastil on saavutatud töövalmidus. Kui reoveepuhasti on valmis reovett vastu võtma ja nõuetekohaselt puhastama, siis see tähendab, et tehnoloogiliselt ongi reoveepuhasti oma terviklahendusena nõuetekohaselt valmis ehitatud. Kui jätkuvalt toimusid/toimuvad veel näiteks haljastustööd või heakorrastustööd (vt nt riigihanke „Kauksi reoveepuhasti rajamine“ alusdokument Vorm_1_1 Töömahuloend, rida 14), siis see ei väära ega saa devalveerida asjaolu, et reoveepuhasti tervikuna (ehk reoveepuhasti töövalmidus) on tellija kinnituskirja kohaselt saavutatud.

Hankijale edastatud kinnituskirja (Kauksi RVP ehitustööde tellija) alusel sai seega Hankija veenduda, et Kolmas isik on suuteline ka üle 500 ie suurusega reoveepuhasti tehnoloogiliselt tervikuna valmis ehitama (ehk rajanud reoveepuhasti tervikuna). Seega vastas Kolmas isik varasema kogemuse nõudele ning hankijal puudus alus jätta Kolmas isik kvalifitseerimata.

Kvalifitseerimistingimusena ei ole nõutud ega ole see kvalifitseerimistingimusest kuidagi ka välja loetav, justkui varasem kogemus reoveepuhasti rajamisel või rekonstrueerimisel hõlmab muude kõrvaliste tööde tegemist, nagu nt haljastus, teede korrastamine või muu taoline.

5.4.3. Vaidlustaja viidatud ehitusregistri väljavõttele ei saa omistada mingisugust sisulist tähtsust. Esiteks on ehitusregistri üksnes informatiivne tähendus. Teisalt on ehitise omaniku/kasutaja enda valik, millal haldusorganile tööde teostamisest ehitusregistri kaudu teavitatakse.

6. Kolmas isik, **WESICO PROJECT OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Võtmeisik

Kolmanda isiku võtmeisik on A.K., kellel on kehtiv kutse „Diplomeeritud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener, tase 7“ (lisa 1). RHAD Vormil 2 on märkus, et kui mõlema võtmeisiku nõuded täidab üks isik, võib pakkuda sama isikut nii projektijuhiks kui ka objektijuhiks. A.K. täidab antud Hankes mõlemat rolli ning hankija seatud tingimuste kohaselt on see lubatud.

6.2. Garantiikiri

Kolmas isik esitas pakkujale pakkumuse tagatisena AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal garantiikirja nr EE26-62-10000009-9.

6.3. Pakkumuse maksumus

Hange viidi läbi lihthankemenetluse reeglite alusel. RHS § 125 lg 5 viimane lause näeb ette, et lihthankemenetluse läbiviimisel kohaldab hankija m.h kõnesoleva seaduse §-des 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti. RHS § 115 lg 1 sätestab, et kui hankija leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõudma pakkujalt asjakohast samas vormis esitatud selgitust. Hankijal on kaalutusõigus. Vaidlustaja arvamus, et Hankijal pidanuks tekkima nn alapakkumuse kahtlus, on ainetu. Antud juhul ei ole Kolmanda isiku pakkumus *silmatorkavalt mäda* (Riigikohus 3-3-1-50-15 p 23).

Eelnevast tuleneb tõdemus, et kohtupraktika ei ole aktsepteerinud analoogia korras RHS § 115 lg 2 p-s 2 sätestatud kriteeriume RHS § 115 lg 1 kohaldamisel. RHS § 115 lg 1 kohaldamise eeldused lähtuvad teostatavate tööde eelduslikust maksumusest.

Kolmanda isiku arvates puuduks igasugune mõte eristada lihthankemenetluse raames toimuvat pakkumuse maksumuse hindamist ja riigihanke piirmäära ületava hanke raames toimuvat hindamist kui RHS § 115 lg 1 saaks sisustada analoogia alusel RHS § 115 lg 2 p-ga 2. Sellisel juhul oleks seadusandja kehtestanud ühtse pakkumuse hindamise regulatsiooni kui oleks soovinud võrdsustada pakkumuste maksumuse hindamist lihthankes ja riigihanke piirmäära ületavas hankes. Kuivõrd põhjendamatult madala maksumuse kontrollimise regulatsioon on seadusandja tahtel lihthankes ning riigihanke piirmäära ületavas hankes eraldiseisvatelt reguleeritud, siis ei ole Vaidlustaja märgitud viisil analoogia kohaldamine antud juhul võimalik.

Märkimist väärrib, et antud juhul ületab eduka pakkumuse ning pakkumuste keskmise vahe ainult 0,38%-ga RHS § 115 lg 2 p-s 2 sätestatud 20% kriteeriumit ning eduka pakkumuse ja paremuselt järgneva pakkumuse vahe ületab üksnes 0,76% võrra RHS § 115 lg 2 p-s 2 sätestatud kriteeriumit.

6.4. Tehniline- ja kutsealane suutlikkus

Kolmas isik esitas Hankijale oma tehnilise- ja kutsealase suutlikkuse tõendamiseks hankija/tellijaja kinnituskirjad kolme (3) referentsobjekti osas:

- (i) „Kauksi rooveepuhasti rajamine (viitenumber 288548)“ – antud objekt vastab Hankija seatud üle 500 ie nõudele;
- (ii) Luua küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimise projekteerimis-ehitustööd vastavalt töövõtulepingule (22)PR1-3-31 – tööde raames rekonstrueeris Kolmas isik ka rooveepuhasti;
- (iii) Kavastu küla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni rekonstrueerimise projekteerimis-ehitustööd vastavalt töövõtulepingule (22)PR1-3-30 – tööde raames rekonstrueeris Kolmas

isik ka reoveepuhasti.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Vaidlustaja on vaidlustanud järgmised Hankija otsused:

- 1) tunnistada vastavaks Kolmanda isiku pakkumus;
- 2) tunnistada edukaks Kolmanda isiku pakkumus;
- 3) kvalifitseerida Kolmas isik.

Vaidlustusmenetluse ajal 19.06.2026 esitatud täiendavates seisukohtades Vaidlustaja loobus taotlusest tunnistada kehtetuks Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta. Selle otsuse osas lõpeb vaidlustusmenetlus RHS § 197 lg 1 p-i 2 alusel vaidlustusest loobumisega vaidlustaja poolt.

8. Kohaldatavad menetlusreeglid

Vaidlust ei saa olla selles, et Põltsamaa Vesi OÜ on võrgustikusektori hankija ja Hanke tulemusena sõlmitava hankelepingu eesmärk on seotud Hankija tegutsemisega võrgustikusektoris.

Riigihangete registri andmetel viib Hankija Hanget läbi lihthankemenetlusena.

Võrgustikusektoris on ehitustööde lihthanke piirmäär 300 000 eurot ja riigihanke piirmäär on sama, mis rahvusvaheline piirmäär - 5 404 000 eurot. Hankija poolt määratud Hanke eeldatav maksumus 571 000 eurot ületab lihthanke piirmäära, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär.

RHS § 15 lg 8 kohaselt *võrgustikusektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, ning hankelepingu peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris või kui hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata.*

RHS 3. peatüki 1. jaos asub § 125 lg 5, mille kohaselt *lihthankemenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse 1. peatükis ning §-des 77, 81 ja 82 sätestatud. Pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 82 lõike 1 alusel arvestab hankija käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud vastavat minimaalset tähtaega. Hankija kohaldab lihthankemenetluse läbiviimisel käesoleva seaduse §-des 85, 110–112, 114–117 ja 119 sätestatud, kui riigihanke alusdokumentides ei ole sätestatud teisiti.*

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankes kohaldub RHS § 115, sest Hanke alusdokumentides pole sätestatud teisiti („Osa I Juhised pakkujale“ p 10.4.2).

Vaidlus on aga selles, kas Hankija pidi lähtuma RHS § 115 lg-st 2, mille kohaselt *hankija on kohustatud ehitustööde hankelepingu [---] korral, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, nõudma pakkujalt, kelle pakkumuse ta kavatses edukaks tunnistada, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selgitust, kui:*

- 1) *hankemenetluses on riigihanke alusdokumentidele vastavaks tunnistatud vähemalt kolm pakkumust ja selle pakkuja pakkumuse maksumus on maksumuselt järgmise*

vastavaks tunnistatud pakkumuse maksumusest vähemalt 10 protsendi võrra madalam või selle pakkuja pakkumuse maksumus on vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumuste keskmisest vähemalt 20 protsendi võrra madalam [---].

Vaatamata sellele, et Hanke eeldatav maksumus 571 000 eurot ületab lihthanke piirmäära, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankes kohaldub ka RHS § 115 lg 2.

RHS § 145 kohaselt võrgustikusektoris riigihanke korraldamisel kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti. Käesoleva seaduse § 115 lõigetes 2–6 ning § 122 lõigetes 2, 3 ja 5–10 sätestatud kohaldatakse, kui ehitustööde hankelepingu eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHS § 145 sätestab erireegli, mille järgi tuleb võrgustikusektoris kohaldada RHS § 115 lg-id 2-6 ka siis, kui eeldatav maksumus on vähemalt võrdne lihthanke piirmääraga. Käesoleval juhul on see tingimus täidetud.

Hankija on „Osa I Juhised pakkujale“ p-i 1.6 sätestanud järgmise: „Pakkumismenetluse liik Lihthankemenetlus, lähtuvalt RHS prg 125 ja prg 145 sätestatud erisused Hange viiakse läbi pööratud menetlusena.“ Seega on Hankija õigesti märkinud, et Hankes tuleb lähtuda ka RHS §-ist 145.

Samuti on Hankija andnud „Osa I Juhised pakkujale“ p-is 1.6. teada, et kohaldab pööratud menetlust (pöördmenetlust), mis tähendab, et kvalifikatsiooni ja kõrvaldamise aluste puudumist kontrollitakse üksnes pakkuja suhtes, kelle pakkumus on edukaks tunnistatud (RHS § 52 lg 3 ja § 104 lg 8 teine lause).

9. Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus

9.1. Hanke eeldatav maksumus on 571 000 eurot.

Kolmas isik esitas pakkumuse maksumuse 667 976,15 eurot.

Vaidlustaja esitas pakkumuse maksumuse 750 734,85 eurot.

Veel esitati kolm pakkumust maksumustega 834 309,53 eurot, 853 966,26 eurot ja 1 098 300 eurot.

Vaidlust pole selles, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus on järgmisest pakkumuse maksumusest 10,76% võrra madalam ja kõigi vastavaks tunnistatud pakkumuste keskmisest maksumusest 20,38% võrra madalam. Vaidlustuskomisjon möönab, et need Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse erinevused on väga väikesed ja lisaks on Kolmanda isiku pakkumuse maksumus kõrgem eeldatavast maksumusest, kuid see kõik ei tähenda, et Hankija oleks saanud RHS §-i 145 ja „Osa I Juhised pakkujale“ p-i 1.6 jätta tähelepanuta. Isegi kui Hankijal puudus vajadus Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatust lähemalt uurida, tuli tal alustada Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimenetlust lähtudes RHS §-st 145 ja § 115 lg 2 p-ist 2.

9.2. Käesolevas asjas ei ole vaidlusaluseks küsimuseks see, kas Kolmanda isiku pakkumuse

maksumus on põhjendamatult madal või mitte. Vaidlus on selles, kas Hankija on lähtunud RHS § 115 lg 2 p-ist 2 ja viinud läbi Kolmanda isiku pakkumuse maksumuse põhjendatuse kontrollimenetluse.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankijal oli kohustus (ka siis, kui Hankija ei pidanud Kolmanda isiku pakkumuse maksumust põhjendamatult madalaks) küsida Kolmandalt isikult RHS § 115 lg 1 alusel maksumuse põhjendatuse kohta selgitusi. Hankija seda teinud ei ole.

Hankija arvamused, et Kolmanda isiku pakkumuse maksumus pole põhjendamatult madal, ei oma praeguses vaidluses mistahes tähtsust.

9.3. Eelpooltoodu alusel tunnistas vaidlustuskomisjon kehtetuks Hankija otsuse tunnistada Kolmanda isiku pakkumus edukaks.

10. Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsus

Kuna vaidlustuskomisjon tunnistas kehtetuks Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse ja Hankija peab vastu võtma uue pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse ning ka eduka pakkumuse esitanud pakkujate kvalifitseerimise otsuse, siis puudub mistahes põhjendus praegu sisuliselt lahendada vaidlust Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuse õiguspärasuse osas.

Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuse tunnistas vaidlustuskomisjon kehtetuks tulenevalt etapiviisilisuse põhimõttest kooskõlas RHS § 104 lg-ga 8: kuna Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus tunnistatakse kehtetuks, ei saa olla õige ka järgmine otsus - Kolmanda isiku kui eduka pakkumuse esitanud pakkujate suhtes tehtud otsus tema kvalifitseerimiseks.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Vaidlustusmenetlus lõpeb:

- 1) Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse osas RHS § 197 lg 1 p-i 2 alusel (Vaidlustaja loobumine);
- 2) Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise ja Kolmanda isiku kvalifitseerimise otsuste osas RHS § 197 lg 5 alusel.

RHS § 197 lg 1 p-i 2 alusel lõpetamisel kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3 ja RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel vaidlustuse rahuldamisel kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 2.

Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 2866,25 eurot (käibemaksuta), 13 tunni ja 25 minuti õigusabi osutamise eest tunnitasega 213,63 eurot (käibemaksuta).

Hankija on esitanud tähtaegselt taotlused lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 3936 eurot (käibemaksuta), 16,4 tunni õigusabi osutamise eest tunnitasega 240 eurot (käibemaksuta).

Vaidlustuskomisjon peab Vaidlustaja ja Hankija lepinguliste esindajate kulusid vajalikuks ja

põhjendatuks.

Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et välja saab mõista üksnes lepingulise esindaja kulusid ja nõustub ka Hankijaga, et advokaadibüroo juristi poolt tehtud tööd saab omistada lepingulisele esindajale.

Vaidlustuskomisjon lähtub sellest, et 1/3 osas lõpeb vaidlustusmenetlus Vaidlustaja poolt loobumisega, 2/3 osas vaidlustuskomisjon rahuldab vaidlustuse.

RHS § 198 lg 2 alusel kuulub Hankijalt Vaidlustaja kasuks välja mõistmisele esindaja kulud 1910,8 (käibemaksuta) ja riigilõivust 853,3 eurot.

RHS § 198 lg 3 alusel kuulub Vaidlustajalt Hankija kasuks välja mõistmisele lepingulise esindaja kuludest 1312 eurot (käibemaksuta).

Kolmas isik ei ole kulude välja mõistmist taotlenud.

(allkirjastatud digitaalselt)